

Кошара І.О., магістр
Київський національний
університет технологій та дизайну
Русіна Ю.О., к.е.н., доцент
Київський національний
університет технологій та дизайну

ПОКАЗНИКИ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АВІАЦІЙНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Підприємства авіаційної промисловості України займають особливе місце в розвитку економіки країни. Для галузі цивільної авіації властивими є низький рівень конкуренції та недостатня забезпеченість фінансовими ресурсами авіапідприємств. Про це свідчать високий рівень зносу власного повітряного парку (більше ніж 70%), тривалий термін експлуатації (більше 22 років), недостатня кількість літаків, що експлуатуються авіакомпаніями (в середньому до 20 літаків, тоді як парк європейських авіакомпаній становить 300–400 літаків). Це зумовлює необхідність пошуку вітчизняними авіапідприємствами способів поліпшення власного фінансового стану, зокрема їх фінансової стійкості. Управління фінансовою стійкістю є актуальним і важливим аспектом роботи планово-фінансових служб підприємства [1].

Зазначимо, що фінансово стійким є підприємство, яке характеризується високими показниками платоспроможності, кредитоспроможності, рентабельністю, ліквідністю балансу [2, с.92].

Враховуючи особливості авіаційної галузі, фінансова стійкість являє собою здатність авіаційного підприємства функціонувати на основі ефективного управління фінансовими ресурсами за рахунок адекватного реагування на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі. Основними критеріями, що дають змогу судити про достатній рівень фінансової стійкості підприємства, є його прибутковість у межах, достатніх для здійснення відтворювальних процесів, здатність забезпечувати сталий у часі рівень

платоспроможності за рахунок раціонального співвідношення джерел фінансування [1, с. 65].

Існує «два основні підходи до визначення фінансової стійкості, відповідно до яких диференційованою є інформаційна база аналізу. За першого підходу під час оцінювання фінансового стану і фінансової стійкості підприємства орієнтуються винятково на дані Балансу про джерела фінансування, тобто на капітал. У цьому разі оцінку фінансової стійкості підприємства здійснюють тільки на основі даних пасиву балансу. За другого підходу для оцінки фінансової стійкості підприємства аналізують взаємозв'язок між активом і пасивом Балансу, тобто простежують напрями використання коштів» [3, с. 73].

Аналіз та оцінка рівня фінансової стійкості підприємств авіаційної промисловості проводиться за допомогою системи наступних коефіцієнтів: коефіцієнт фінансової незалежності (автономії, концентрації власного капіталу); коефіцієнт фінансової залежності; коефіцієнт концентрації позичкового капіталу; коефіцієнт концентрації поточної заборгованості; коефіцієнт фінансової стійкості; коефіцієнт фінансового левериджу; коефіцієнт забезпечення запасів власним капіталом; коефіцієнт маневреності оборотних активів; коефіцієнт маневреності власного капіталу; коефіцієнт маневреності позичкового капіталу [4, с.64].

Під час розрахунку показників фінансової стійкості підприємств авіаційної промисловості необхідно враховувати чинники внутрішнього та зовнішнього середовища. Зокрема, до зовнішніх чинників віднесемо: особливості державного регулювання в галузі цивільної авіації, економічні механізми державної підтримки вітчизняних авіакомпаній, кредитні, податкові механізми та митні процедури, що застосовуються під час закупівлі сучасної авіатехніки та запчастин до неї та ін.

Внутрішнє середовище авіаційного підприємства включає чинники, що

безпосередньо впливають на його діяльність, зокрема: тенденції зміни основних фінансових показників, імідж авіакомпанії та методи його покращення, частка ринку авіаперевезень та тенденції її зміни, термін експлуатації повітряного парку та ін.

Отже, методика оцінки показників системи фінансової стійкості авіаційних підприємств з використанням аналізу забезпеченості запасів, джерелами формування і коефіцієнтів фінансової стійкості дозволяє оцінити: які джерела коштів і в якому обсязі використовуються для покриття запасів; співвідношення позикових і власних коштів з позиції фінансової стабільності і кредитоспроможності, платоспроможності підприємства; потребу в додаткових джерелах фінансування; ступінь підприємницького ризику в короткостроковій і довгостроковій перспективі.

Література:

1. Гаврилко Т.О., Дибаль Р.В. Фінансова стійкість авіаційних підприємств: сутність та чинники впливу. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Вип. 24. С. 65-68. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_24/2/15.pdf.

2. Русіна Ю.О., Полозук Ю.В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають. *Міжнародний науковий журнал*. 2015. № 2. С. 91-94.

3. Нагайчук В.В., Ковальчук Н.Є. Аналіз фінансової стійкості підприємств та напрями її забезпечення. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка. Сер. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2017. № 875. С. 71-76. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/43821/2/2017n875_Nahaychuk_V_V-Analysis_of_financial_71-76.pdf.

4. Борецька Н. П., Міщенко К.В. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 20. С. 63–66.